

har man tatt til orde for å innføre en kvoteringsordning som sikrer at ingen kjønn har mer enn to tredjedeler av studieplassene.

En av fem unge røyker

Foto: Roy Images.

– Mange tror at ungdommer ikke røyker lenger. Det er en livsfarlig myte vi må knuse med en gang, sier Kreftforeningens generalsekretær, Ingrid Stenstadvold Ross.

I tillegg til røyking, snuser en av tre unge, og e-sigaretter blir stadig mer populære.

Lenge så det ut til at dagligrøykingen var i ferd med å forsvinne, men nå er det skjedd noe uventet: Andelen unge som røyker hver dag, har gått fra 1 til 3 prosent. I tillegg røyker 17 prosent av og til.

– Jeg får helt vondt i magen av tanken på at unge skal synes det er kult å røyke igjen. Det kan få enorme konsekvenser for livet deres. Og vi må helt tilbake til 70-tallet for å finne så mange ungdommer som røyker innimellom, sier generalsekretæren.

Regjeringen har som mål at ingen av de som er født i 2010 eller senere, skal røyke, snuse eller bruke e-sigaretter.

– Skal vi nå målet, må vi ta grep umiddelbart, for nå peker pilene i feil retning, sier Ross.

Dersom tobakksbruken blant unge forblir på samme nivå som i dag, kommer tre prosent av dagens 14-åringere til å begynne å røyke. En ny beregning fra Kreftregisteret anslår at bare i dette ene kullet vil rundt 400 få lungekreft på grunn av røyking.

I tillegg vil de 17 prosentene som begynner å røyke av og til, ha økt risiko for å utvikle sykdommen.

– Disse ungdommene avslutter snart første året på ungdomsskolen. De har hele livet foran seg. Det gjør inntrykk å vite at hundrevis av dem kan få en så alvorlig sykdom i løpet av livet, om vi ikke tar grep, sier Ross.

– Men vi kan også snu på det: Handler vi nå, unngår hundrevis av unge lungekreft.

Ifølge Kreftforeningen er det spesielt tre tiltak som må på plass for at færre skal begynne med røyk, snus og e-sigaretter: At tobakken på sikt bare selges på Vinmonopolet, at prisene skrus vesentlig opp – og et generasjonsforbud.

– Det siste betyr at de som er født i 2010 eller senere, aldri vil kunne kjøpe tobakk. Det høres kanskje radikalt ut, men vi mener det er nødvendig å satse skikkelig om vi skal skåne fremtidens barn og unge, sier Ingrid Stenstadvold Ross.

Flertallet i befolkningen er enig med henne. Tre av fem er positive til å forby salg av tobakk til dem som er født i 2010 eller senere. Det viser en ny undersøkelse

Norstat har gjort på oppdrag fra Kreftforeningen.

Historien har vist at tøffe tiltak fungerer. Tove Strand fikk på plass landets første røykelov i 1988. Nå på lørdag, er det 20 år siden Dagfinn Høybråten innførte totalforbud mot røyking på alle serveringssteder. Mange var rasende i forkant, men resultatene talte for seg. I løpet av fem år var antallet unge som røyket daglig, halvert. Nå hylles Tove Strand og Dagfinn Høybråten som har mottatt Kreftforeningens hederspris for røykeloven.

– Ungdommene våre trenger modige og visjonære politikere som vil kjempe for helsen deres, akkurat som Strand og Høybråten gjorde. Lykkes vi, er gevinsten enorm: Færre vil få kreft, og flere vil leve lenger, avslutter Ingrid Stenstadvold Ross.

TOBAKKSBRUK BLANT UNGE, 16 – 24 ÅR

Røyk: En av fem unge røyker: 3 prosent røyker daglig, 17 prosent røyker av og til.

Snus: En av tre unge snuser. Blant disse, snuser 20 prosent hver dag.

E-sigaretter: Andelen unge som bruker e-sigaretter regelmessig, har ligget på rundt 4 prosent de siste årene, men noe er i ferd med å skje. Regelmessig bruk økte fra 3 til 17 prosent blant elever på ungdomsskoler og videregående skoler i Oslo i første del av 2023.

Tannlege Spesialistene

Tlf. 22 20 50 50
post@tannspes.no
www.tannspes.no

HENVISNINGSKLINIKK I OSLO

KARL IVER HANVOLD - Oral- og kjevekirurg
RAGNAR BJERING - Kjeveortoped PhD
BJØRN EINAR DAHL - Protetiker PhD
ANDERS VALNES - Kjeve- og ansiktsradiolog
BANO SINGH - Tannlege PhD, smak og lukt